

**ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ
ΤΗΣ Α.Μ. ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΛΒΑΝΙΑΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ
ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**

Ἡ πρώτη ἐπίσκεψη Προκαθημένου τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας στήν Κύπρο δίκαια χαρακτηρίστηκε ὡς μέγα ἐκκλησιαστικό γεγονός γιά τή νῆσο μας. Ὅπως δήλωσε καί ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Χρυσόστομος, ὅταν ἀνακοινώθηκε ἐπίσημα τό πρόγραμμα τῆς ἐπισκέψεως, «ἡ ἐπίσκεψη τοῦ λίαν ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ, Ἀρχιεπισκόπου Ἀλβανίας Ἀναστασίου, ἀποτελεῖ γιά τήν Κύπρο ξεχωριστή τιμή καί εὐλογία». Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου καί πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος, μαζί μέ τή συνοδεία του, φιλοξενήθηκαν ἀπό τήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἀπό τίς 2 ἕως τίς 8 Ὀκτωβρίου 2008.

Τή συνοδεία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀλβανίας ἀποτελοῦσαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Κορυτσᾶς κ. Ἰωάννης καί Ἀργυροκάστρου κ. Δημήτριος, ὁ Ἀρχιγραμματέας καί Πρωτοσύγκελλος Πρωτοπρεσβύτερος Ἰωάννης Τρεμπίτσκας, ὁ Ἀρχιδιάκονος Ἀστειος Μπακαλλμπάσης καί ὁ κ. Ὁρφέας Μπέτσης, μέλος τοῦ Κληρικολαϊκοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου.

Κατά τήν παραμονή του στήν Κύπρο ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος συναντήθηκε μέ τό Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου καί τά μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐπισκέφθηκε στό γραφεῖο του, στό Προεδρικό Μέγαρο,

τόν Έξοχώτατο Πρόεδρο τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κ. Δημήτρη Χριστόφια καί πραγματοποίησε ἐπισκέψεις σέ Μητροπόλεις καί Μονές, καθώς ἐπίσης καί σέ ἱστορικούς χώρους, ὅπου μαρτυρεῖται τό ἑλληνικό καί χριστιανικό παρελθόν τοῦ νησιοῦ.

Ἀποκορύφωμα τῆς ἐπισκέψεως ἦταν ἡ πνευματική σύναξη τῆς Κυριακῆς 5ης Ὀκτωβρίου καί τό συλλεΐτουργο τῶν Προκαθημένων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, στόν ἱερό ναό Παναγίας Φανερωμένης, στή Λευκωσία.

Στή συνέχεια παρουσιάζεται ἀδρομερῶς τό ὁδοιπορικό τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλβανίας στήν Κύπρο.

* * *

Στίς 2 Ὀκτωβρίου, καί ὥρα 11.00 π.μ. προσγειώθηκε στό ἀεροδρόμιο Λάρνακος τό ἀεροσκάφος, πού μετέφερε τό Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας καί τή συνοδεία του.

Ἐκτός ἀπό τό Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου, στήν ὑποδοχή παρευρίσκονταν οἱ Πανιερώτατοι Μητροπολίτες Κιτίου κ. Χρυσόστομος, Λεμεσοῦ κ. Ἀθανάσιος, Κωνσταντίας κ. Βασίλειος καί Ταμασοῦ κ. Ἡσαΐας καί οἱ Θεοφιλέστατοι Χωρεπίσκοποι Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος, Νεαπόλεως κ. Πορφύριος καί Μεσαορίας κ. Γρηγόριος.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Χρυσόστομος, μιλώντας πρός τούς δημοσιογράφους, στήν αἴθουσα ἐπισήμων, χαρακτήρισε τόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας «ξεχωριστό ἱεράρχη, λαμπρό ἀκαδημαϊκό δάσκαλο καί καταξιωμένο ἱεραπόστολο». Ἐπισήμανε χαρακτηριστικά: «Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος, ὅταν ἔγινε κληρικός, δέν ἔμεινε στήν Ἑλλάδα γιά βιοπορισμό, ἀλλά

πῆγε γιὰ ἱεραποστολή στὴν Ἀφρική καὶ στὴν Ἑνωμένη Ἀνατολή». Συνεχίζοντας ὑπογράμμισε ἰδιαίτερα τὸ ἔργο τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἀναστασίου στὴν Ἀλβανία, τονίζοντας ὅτι αὐτός οἰκοδόμησε ἀπὸ τὰ ἑρείπια τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στή χώρα αὐτή.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου χαρακτήρισε ὡς ἄριστη τὴν ἐπιλογή τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχεί-



*Ἀπὸ τὴν ἄφιξη τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀλβανίας
καὶ τῆς συνοδείας του στό ἀεροδρόμιο Λάρνακος.*

ου νὰ ἀναδείξει, τὸ 1992, τὸν Ἀναστάσιο ὡς Προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας.

Στὴν ἀπάντησή του ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος βεβαίωσε, ὅτι προσεύχεται, ὥστε «γρήγορα νὰ ξεπεραστοῦν οἱ ἀδικίες, πού ὑφίστα-

ται ὁ ἀγαπητός κυπριακός λαός, καί νά γιορτάσουμε τήν ἐπανένωση τῆς Κύπρου» καί ἐξέφρασε τή συγκίνησή του, γιατί, ὅπως εἶπε, πατᾶ τήν κυπριακή γῆ, τήν ὁποία ἔχουν ποτίσει δάκρυα ἀγίων καί αἵματα ἡρώων. Εἶπε, ἀκόμη, ὅτι «μέ ιδιαίτερη ὑπερηφάνεια παρακολουθοῦμε τήν ἀντοχή καί τή δημιουργικότητα τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας ἀνέφερε, ὅτι παρακολουθεῖ τό Κυπριακό ἀπό τά φοιτητικά του χρόνια (1955) καί ὅτι ἀπό τό 1974 διετέλεσε γιά σειρά ἐτῶν Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Κυπριακοῦ Ἀγώνα τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. «Συνεπῶς δέν ἔρχομαι στήν Κύπρο ὡς ξένος, ἀλλά ὡς ἐπαναπατριζόμενος», εἶπε χαρακτηριστικά. Χαρακτήρισε, ἐπίσης, ὡς ἱστορική τήν ἐπίσκεψή του στήν Κύπρο καί δήλωσε, ὅτι μέ τόν Ἀρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο καί τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου θά ἀνταλλαγοῦν ἐμπειρίες καί ἀπόψεις πάνω σέ κρίσιμα ζητήματα τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἐκ μέρους τοῦ Προέδρου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καί τῆς Κυβέρνησης τῆς Κύπρου, τόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀναστάσιο ὑποδέχθηκε στό ἀεροδρόμιο Λάρνακος ὁ Ὑπουργός Δικαιοσύνης καί Δημόσιας Τάξης κ. Κύπρος Χρυσόστομιδης, ὁ ὁποῖος τόνισε, ὅτι ἡ ἐπίσκεψη τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἀναστασίου δίνει ιδιαίτερη χαρά καί ἐξῆρε τό πολύπλευρο ἔργο, τό ὁποῖο αὐτός ἐπιτελεῖ.

Στή συνέχεια, ἐν πομπῇ, οἱ δύο Προκαθήμενοι, μέ τή συνοδεία τους, μετέβησαν ἀπό τό ἀεροδρόμιο Λάρνακος στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή, στή Λευκωσία, ὅπου ἐπιφυλάχθηκε μεγαλειώδης ὑποδοχή στό Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας ἀπό τόν ἱερό κλῆρο τῆς πόλης, πλῆθος πιστῶν, καί τή μαθητιῶσα νεολαία. Ἀπό τά προπύλαια τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Μεγάρου, καί ἐν μέσῳ κωδωνοκρουσιῶν, οἱ δύο Προκαθήμενοι κατευθύνθηκαν πρὸς τή νότια εἴσοδο τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τοῦ Ἀποστόλου καί Εὐγγε-

λιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Στή Δοξολογία πού ἀκολούθησε χοροστάτησε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος καί παρέστησαν ἡ συνοδεία του καί ἀπό τήν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου οἱ Πανιερώτατοι Μητροπολίτες Κιτίου, Κυρηναίας, Λεμεσοῦ, Κωνσταντίας, Ταμασοῦ καί Τριμυθοῦντος, καθώς καί οἱ Θεοφιλέστατοι Χωρεπίσκοποι Καρπασίας, Ἀμαθοῦντος, Νεαπόλεως καί Μεσαορίας.

Καλωσορίζοντας τόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου τόν προσφώνησε ὡς ἀκολούθως:

«Μέ αἰσθήματα βαθύτατης χαρᾶς, τιμῆς καί συγκίνησης Σᾶς ὑποδεχόμεθα σήμερον στήν παλαίφατο καί ἀποστολική Ἐκκλησία τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα καί μάλιστα στήν καθέδρα ἡμῶν.

Αἰσθανόμεθα πολύ εὐτυχεῖς γιατί ἔχουμε ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγάπης μας ἕνα καταξιωμένο Ἱεράρχη τῆς Ἐκκλησίας, ἕνα ἀκάματο ἐργάτη τοῦ Εὐαγγελίου, ἕνα ἀληθινό ἱεραπόστολο, τόν Ἀρχιεπίσκοπο κύριο Ἀναστάσιο.

«Ὁ ἀπό Ἀνδρουσῆς Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου καί πάσης Ἀλβανίας εἶναι μία ἀπαστράπτουσα διεθνῶς ἐκκλησιαστική προσωπικότητα πού κατάφερε νά ξεπεράσει ὅλους τοὺς σκοπέλους καί ἐκ τῆς τέφρας νά δημιουργήσει μία νέα, ζῶσα καί δυναμική, ἀλλά καί εἰρηνοποιό Ἐκκλησία μέσα στά φλογισμένα Βαλκάνια».

Ἡ χαρά μας καί ἡ συγκίνησή μας, Μακαριώτατε, εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερη, γιατί στό σεπτό πρόσωπό Σας ὑποδεχόμεθα ἕνα μαρτυρικό Ἱεράρχη στή μαρτυρική μας μεγαλόνησο. Οἱ ἄτρυτοι ἀγῶνές Σας γιά τήν ἐξωτερική ἱεραποστολή, γιά τήν ἀναδιοργάνωση καί ἀναγέννηση τῆς Ὁρθοδοξίας στήν ἄγονη πνευματικῶς χώρα τῆς Ἀλβανίας, συναντῶνται καί διασταυρῶνονται μέ τοὺς δικούς μας ἀγῶνες γιά τή σωτηρία τῆς μοιρασμένης Πατρίδας



*Άπό τή Δοξολογία στόν καθεδρικό ναό
Ἀπ. Ἰωάννη Θεολόγου στή Λευκωσία.*



μας, τῶν συλημένων καί κατεστραμμένων ἀπό τή λαίλαπα τοῦ Ἀττίλα ναῶν μας.

Ἡ πραγμάτωση τῶν εὐγενικῶν ἐκκλησιαστικῶν Σας ὀραματισμῶν μᾶς γεμίζει μέ πίστη καί αἰσιοδοξία καί «ὡς δρόσος Ἀερμών» ἀναψύχει τό λαό μας καί ὅλους ἐμᾶς, γιά νά συνεχίσουμε τούς ἀγῶνές μας, μέχρις ὅτου κατισχύσουν καί στήν αἰμορραγοῦσα πατρίδα μας οἱ ἀξίες τῆς ἐλευθερίας καί τῆς δικαιοσύνης.

Μακαριώτατε,

Εἶναι ἡ πρώτη φορά πού ἐπισκέπτεσθε τήν Κύπρο ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας. Τήν ἐπίσκεψή Σας αὐτή δέν τήν ἐκλαμβάνουμε ὡς ἐθιμοτυπική ἐπίσκεψη ἐνός Προκαθημένου, ὅπως συνηθίζεται στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας. Ἀλλά τή θεωροῦμε ὡς μία ἐπίσκεψη οὐσιαστική, κατὰ τήν ὁποία θά συναντήσετε περιπόθητους ἐν Κυρίῳ ἀδελφούς. Θά μᾶς δώσετε τή χαρά νά ἀνταλλάξουμε ἀπόψεις γιά τά μεγάλα ἐκκλησιαστικά θέματα καί θά μᾶς προσφέρετε, ἀπό τή σοφία Σας, τίς βιωματικές Σας ἐμπειρίες, γύρω ἀπό τά θέματα τῆς ἐξωτερικῆς ἱεραποστολῆς, τῆς ὀργάνωσης τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς διαποίμανσης τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Κατά τήν ἐδῶ σύντομη διαμονή Σας, Ἁγιε Ἀδελφέ, θά ἔχετε τήν εὐκαιρία νά ἐπισκεφθεῖτε μνημεῖα ἱερά καί σεβάσματα πανορθόδοξα καί παγχριστιανικά, τά ὁποία μαρτυροῦν τήν χριστιανικότητα καί τήν ἑλληνικότητα τοῦ νησιοῦ μας διά μέσου τῶν αἰώνων.

Θά βαδίσετε στά βήματα τῶν Ἀποστόλων Βαρνάβα, Παύλου καί Μάρκου καί θά ἀφουγκραστεῖτε νοερῶς τή χριστιανική διδασκαλία τόσο τῶν Ἀποστόλων ὅσο καί τῶν Πατέρων καί Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας μας τῶν εἴκοσι χριστιανικῶν αἰώνων.

Θά ἐπισκεφθεῖτε τούς τάφους τοῦ Ἀγίου Ἡρακλειδίου,

τοῦ Ἁγίου Μνάσωνος, τοῦ Ἁγίου Λαζάρου καί τοῦ Ἁγίου Νεοφύτου, μαρτύρια ἀδιάψευστα τῆς ἀπό αἰώνων χριστιανικῆς μας ταυτότητας.

Θά ἔχετε τήν εὐκαιρία νά δεῖτε τίς Βασιλικές καί Σταυροπηγιακές Μονές τοῦ Κύκκου, τοῦ Μαχαιρᾶ καί τοῦ Ἁγίου Νεοφύτου καί νά γνωρίσετε ἐκ τοῦ σύνεγγυς τήν πολυσχιδῇ καί πολύπλευρη χριστιανική καί πολιτιστική τους ἀκτινοβολία.

Ἀλλά - φεῦ Ἁγιε Ἀδελφέ - δέν θά μπορέσετε νά ἐπισκεφθεῖτε τόν τάφο τοῦ ἱδρυτοῦ καί προστάτου τῆς Ἐκκλησίας μας, τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα. Δέν θά μπορέσετε νά δεῖτε τόν τάφο τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος καί δέν θά μπορέσετε νά προσκυνήσετε στήν Ἱερά Μονή τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέα στήν Καρπασία, οὔτε στόν ναό τοῦ Ἁγίου Μάμαντος στή Μόρφου. Καί τοῦτο γιατί ἡ μπότα καί τό ξίφος τοῦ βάρβαρου κατακτητῆ μᾶς τό ἀπαγορεύει ἐδῶ καί τριαντατέσσερα συναπτά χρόνια.

Θά ἔχετε, ὅμως, τή δυνατότητα νά γνωρίσετε ὁλόκληρο τό λαό μας, πρόσφυγες καί μή, καί νά διαπιστώσετε τούς πόθους καί τούς ὁραματισμούς του γιά μιά πατρίδα ἐλεύθερη καί ἀπηλλαγμένη ἀπό ἀλλόθρησκους εἰσβολεῖς καί ὁποιαδήποτε ἄλλα στρατεύματα κατοχῆς.

Ὁ λαός αὐτός θά Σᾶς ὑποδεχτεῖ μέ αἰσθήματα βαθύτατου σεβασμοῦ καί θά τοῦ παρασχεθεῖ ἡ εὐκαιρία νά Σᾶς ἐκφράσει τά αἰσθήματα τῆς χαρᾶς του γιά τήν ἐδῶ παρουσία Σας καί τοῦ θαυμασμοῦ του γιά τό πολυσχιδές ἔργο Σας.

Μακαριώτατε,

Θά ἤθελα νά κλείσω τή σύντομη αὐτή προσφώνησή μου μέ μία δική Σας σκέψη, πού ἀντικατοπτρίζει τήν προσωπικότητά Σας, τούς πόθους καί τούς ὁραματισμούς Σας γιά τήν Ὁρθοδοξία σήμερα: «Ἡ εὐαισθητοποίησή μας

στην παγκόσμια αποστολή της Ἐκκλησίας μας συνιστᾷ οὐσιαστικό στοιχείο, γιά νά ζήσουμε βαθύτερα τήν Ὁρθοδοξία, πού δονεῖται ἀπό τό μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως καί ἀναπνέει στήν ἀτμόσφαιρα τῆς Πεντηκοστῆς».

Ὡς εὖ παρέστητε, Μακαριώτατε».

Στήν ἀντιφώνησή του ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος εἶπε τά ἑξῆς:

«Μακαριώτατε, λίαν ἀγαπητέ καί περιπόθητε ἐν Χριστῷ Ἀδελφέ, Ἀρχιεπίσκοπε Νέας Ἰουστινιανῆς καί πάσης Κύπρου κύριε Χρυσόστομε,

«Εὐλογητός ὁ Θεός καί πατήρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατήρ τῶν οἰκτιρμῶν καί Θεός πάσης παρακλήσεως» (Β' Κορ. 1,3).

1. Μέ πνευματική ἀγαλλίαση καί βαθύτατη συγκίνηση εὐρισκόμεθα σήμερα στήν ἡρώϊκή Κύπρο, ὅπου ἐπὶ δύο χιλιετίες ἡ Ἐκκλησία ζεῖ τό μυστήριο τῆς θείας Οἰκονομίας ἐν Χριστῷ διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καθώς δοξάζομε τόν Θεό στόν ἱστορικό αὐτό Καθεδρικό Ναό, αὐτομάτως ἡ σκέψη μας στρέφεται στή χορεία τῶν Ἁγίων τῆς εὐλογημένης Μεγαλονήσου. Μέ μεγάλη χαρά καί πολλές προσδοκίες βρισκόμαστε ἀνάμεσά σας, γιά νά συμπαρακληθοῦμε καί νά ἀντλήσουμε ἐμπνευση καί δύναμη ἀπό τή μακραίωνα ἁγιοπνευματική σας πεῖρα, ἀλλά καί ἀπό τήν πρόσφατη πνευματική ἐμπειρία σας.

Ἦς μοῦ ἐπιτραπεῖ προσωπικά νά προσθέσω ὅτι ἐπὶ μισό αἰῶνα ὁ νοῦς καί ἡ καρδιά μου ἦταν κοντά σας, παρακολουθώντας ἐν ἀγάπῃ πολλῇ τούς ἀγῶνες, τίς δοκιμασίες, τίς ἐπιτυχίες σας. Μέ συγκίνηση ἀναλογίζομαι τή δεκαετία τοῦ 1950, ὅταν, φοιτητές ἀκόμα ἢ νεαροί θεολόγοι, κατεβαίναμε μέ ἱερό ἐνθουσιασμό σέ διαδηλώσεις ὑπέρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Κύπρου. Ἀργότερα, μετὰ τό τραγικό πραξικόπημα, ὅταν ὡς Πρόεδρος τῆς «Ἐπιτροπῆς Συμ-

παραστάσεως τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν» (1975-84) εἶχαμε ἔλθει ἐδῶ μαζί μέ τόν τότε Πρύτανη κ. Γ. Μητσόπουλο καί ἄλλους καθηγητές καί συναντήσαμε τόν ἡρωϊκό Ἐθνάρχη Ἀρχιεπίσκοπο Μακάριο Γ'. Καί κατόπιν (1985-1991), ὅταν μετεῖχα ὡς μέλος στήν «Ἐπιτροπή γιά τήν προστασία τῆς πολιτιστικῆς κληρονομιάς» τῆς Κύπρου. Μέ χαρά, ἐπίσης, ἐνθυμοῦμαι τούς πολλούς καί ἐκλεκτούς κυπρίους φοιτητές καί φοιτήτριές μας στό Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν. Καί τέλος, τή συμπαράσταση τοῦ προκατόχου Σας Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου Α' στά χρόνια τῆς ἀποστολικῆς ἐργασίας μου στήν Ἀνατολική Ἀφρική.

Ἀπό τό 1991, ὅπως εἶναι γνωστό, ὕστερα ἀπό πρωτοβουλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀνέλαβα τήν εὐθύνη τῆς ἀνασυστάσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας, ἡ ὁποία ἐπί 23 ἔτη (1967-1990) εἶχε ὑποστῆ ἀδυσώπητο διωγμό καί ἀπό πολλούς εἶχε θεωρηθεῖ νεκρά. Μέ τή δύναμη καί τή χάρη τοῦ Θεοῦ, τά τελευταῖα 17 χρόνια ἀνασυστάθηκε καί ζεῖ τό θαῦμα καί τήν ἀγαλλίαση τῆς Ἀναστάσεως. Στήν αὐγή τοῦ 21ου αἰῶνος χαίρεται μιά πρωτόγνωρη ἀνθήση σέ ὅλες τίς ἐκφράσεις τῆς ζωῆς της, παρά τίς ποικίλες καί μεγάλες δοκιμασίες. Παράλληλα πρὸς τήν ἐκκλησιαστική ἀνασυγκρότηση, ἀνέπτυξε πρωτοποριακά προγράμματα στούς τομεῖς ὑγείας, ἐκπαιδεύσεως, κοινωνικῆς προνοίας, ἀγροτικῆς ἀναπτύξεως, πολιτισμοῦ καί προστασίας τοῦ περιβάλλοντος. Σέ περιόδους ἐσωτερικῶν πολιτικο-κοινωνικῶν συγκρούσεων μέσα στήν Ἀλβανία, καθῶς καί ἐντάσεων μέ γειτονικές χῶρες, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, πιστή στή θεόσδοτη «διακονίαν τῆς καταλλαγῆς» (Β' Κορ. 5, 18), ἀνέλαβε σοβαρές πρωτοβουλίες καί βοήθησε στήν ἐκτόνωση κρίσεων, στήν πρόοδο τῆς εἰρήνης καί τῆς συμφιλιώσεως. Σέ ἐποχὴ ἀβεβαιότητος καί ἀνασφάλειας, τόνωσε τήν πίστη καί τήν

ἐλπίδα τοῦ ὀρθόδοξου λαοῦ (ἀνεξαρτήτως ἐθνικῆς καταγωγῆς), καί γενικότερα τῆς ἀλβανικῆς κοινωνίας.

Γνωρίζουμε, ὅτι ἡ δέηση καί ἡ ἔμπρακτη ἀγάπη τῶν προσφιλῶν μας Κυπρίων ἀδελφῶν μᾶς συνοδεύουν «ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν», ἀλλὰ καί τῇ χαρᾷ. Σήμερα, λοιπόν, καθὼς ἔχουμε τὴν ἐξαιρετικὴ εὐλογία ἀπὸ τὸν Θεό, Ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ὁρθόδοξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας νὰ ἐπισκέπτεται γιὰ πρώτη φορά τὴν Ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κύπρου, θέλουμε νὰ εὐχαριστήσουμε τὸν Θεό, καθὼς καί τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, ὡς καί τὸν εὐσεβῆ κλῆρον καί λαόν τῆς προσφιλοῦς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, γιὰ τὰ φιλάδελφα αἰσθήματά Σας.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας ἔχει καί μιὰ ἄλλη εὐλογία ἀπὸ τὴν Κύπρο, ἄγνωστη στοὺς περισσότερους: τὴν παρουσία ἑνὸς ταλαντούχου ἁγιογράφου, τοῦ Ὀνούφριου τοῦ Κυπριώτη, ποὺ ἐργάσθηκε στὰ μέρη τῆς σημερινῆς Ἀλβανίας ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 16ου αἰῶνος ἕως τὶς πρῶτες δεκαετίες τοῦ 17ου αἰ. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου στό Βεράτι ὑπάρχει ἡ παλαιότερη μαρτυρία γι' αὐτόν, τοῦ ἔτους 1591. Ὁ ἴδιος ἔχει ἀγιογραφήσει καί τὶς τοιχογραφίες τοῦ ναοῦ. Τό εἰκονογραφικὸ του ἔργο χωρίζεται σέ δύο περιόδους. Ἡ πρώτη, 1571-1604, συνδέεται μέ τό Βεράτι, ἡ δεύτερη μέ τό Ἀργυρόκαστρο. Στό σκοτάδι τῆς ὀθωμανικῆς δουλείας, ὁ Κυπριώτης Ὀνούφριος ἔδωσε φῶς καί παρηγορία στοὺς χριστιανούς, κηρύττοντας Χριστό, ὄχι μέ λόγια, ἀλλὰ μέ τό κάλλος τῆς τέχνης ποὺ ἐπὶ 4 αἰῶνες εἰρηνεῦει καί ἐμπνέει τὶς ψυχές.

2. Καθὼς προσευχόμεθα στὸν ἱερό αὐτό ναό τὸν ἀφιερωμένο στὸν Ἀπόστολο καί Εὐαγγελιστὴ Ἰωάννη τὸν Θεολόγο, ἐντονώτερα ἀντηχοῦν στή μνήμη μας οἱ λόγοι Του: «Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ, καί ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καί ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ» (Α' Ἰω. 4,16), ποὺ προσδιορίζουν

τήν πίστη, αλλά και τήν ταυτότητά μας. Καί ακόμη, ἡ διαβεβαίωση πού μᾶς ἐνισχύει μέ ἀκατάβλητο θάρρος καί αἰσιοδοξία: «Φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τόν φόβον» (στ. 18).

Ἡ εἰλικρινής ἀγάπη εἶναι ὅ,τι οὐσιαστικότερο μπορεῖ νά προσφέρει καί νά δεχθεῖ ὁ ἄνθρωπος, καί μάλιστα σέ ὥρες κρίσιμες.

Παρά τίς φοβερές ἀδικίες πού ἔχουν γίνει εἰς βάρος τοῦ ἐκλεκτοῦ κυπριακοῦ λαοῦ κατά τίς τελευταῖες δεκαετίες, μέ ἀποκορύφωμα τή συνεχιζόμενη κατοχή τοῦ βορείου τμήματος τῆς χώρας ἀπό ξένα στρατεύματα, εἴμαστε βέβαιοι, ὅτι ἡ ἀλήθεια καί ἡ δικαιοσύνη τελικά θά λάμψουν. Μέ καύχηση ἐν Κυρίῳ παρακολουθοῦμε τόν ἥρωισμό, τήν ἀντοχή, τή δημιουργικότητα τοῦ εὐγενοῦς κυπριακοῦ λαοῦ καί, μέ εἰλικρινῆ χαρά, τήν πνευματική ζωτικότητα τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία δέν ἔπαυσε στιγμή νά τόν στηρίζει καί νά τόν ἐμπνέει, ὥστε νά στέκεται ὀρθίος καί ἀλύγιστος ἀκόμη καί στίς πιό τραγικές ὥρες.

«Εὐλογητός ὁ Θεός καί πατήρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατήρ τῶν οἰκτιρμῶν καί Θεός πάσης παρακλήσεως, ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τό δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τούς ἐν πάσῃ θλίψει διά τῆς παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοί ὑπό τοῦ Θεοῦ» (Β' Κορ. 1,4).

Ἰδιαίτερα χαιρόμεθα, Μακαριώτατε καί προσφιλέστατε Ἁγιε Ἀδελφέ, γιά τό παρακλητικό ποιμαντικό Σας ἔργο στό ἐσωτερικό τῆς Μεγαλονήσου, καθὼς καί γιά τίς πρωτοβουλίες Σας στόν διεθνῆ χῶρο. Εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ὁ εὐσεβῆς κυπριακός λαός, μέ τά πολλά τάλαντα πού τόν ἔχει προικίσει ὁ Θεός, μένοντας πιστός στήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, θά συνεχίσει τή δημιουργική πορεία του σέ ὅλους τούς τομεῖς καί θά συμβάλει ἀποφασιστικά στήν ἀκτινοβολία τῆς Ὁρθοδοξίας στή σύγχρονη οἰκουμένη.

Παρακαλοῦμε, δεχθεῖτε τίς θερμότατες εὐχαριστίες ὅλων τῶν μελῶν τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας γιά τήν ἐγκάρδια ὑποδοχή, τήν ὁποία μᾶς ἐπιφυλάξατε. Ἐκ βάθους καρδίας εὐχόμεθα, ὅπως ὁ ἐν Τριάδι Θεός εὐλογεῖ πλουσιοπάροχα τούς κόπους Σας καί νά Σᾶς χαρίζει σιδηρᾶ ὑγεία καί διορατική σοφία, γιά νά συνεχίσετε νά ὁδηγεῖτε τήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου σέ ἀνοδική πάντοτε πνευματική πορεία. Νά ἐκπληρώσει δέ τό συντομώτερο τούς πόθους καί τούς ἀγῶνές Σας γιά μιᾶ δικαία λύση στά χρονίζοντα προβλήματα τῆς διαιρέσεως τῆς Μεγαλονήσου.

Ἐλπίζουμε, ὅτι ἡ ἐπίσκεψη αὐτή θά σταθεροποιήσῃ ἀκόμα αἰσθητότερα τόν ἀδελφικό δεσμό τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν Κύπρου καί Ἀλβανίας, θά μᾶς ἐμπλουτίσῃ μέ νέες ἐμπειρίες, σκέψεις καί ἀποφάσεις γιά τή συνέχιση τῆς διακονίας μας, ἐκεῖ ὅπου ὁ Κύριος ἔταξε τόν καθένα, γιά μιᾶ κοινή μαρτυρία τοῦ σταυρωθέντος καί ἀναστάντος Χριστοῦ στόν ἀνήσυχο, πολυδύναμο καί ἀλληλοεξαρτώμενο κόσμον».

Μετά τό πέρας τῆς Δοξολογίας, ἐν πομπῇ, οἱ Προκαθήμενοι, οἱ Ἱεράρχες, ὅλος ὁ κλῆρος καί ὁ λαός μετέβησαν στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή, ὅπου, στό Μέγα Συνοδικό, εἶχαν τήν εὐκαιρία νά χαιρετίσουν τό Μακαριώτατο καί νά λάβουν τήν εὐλογία του. Ἀκολούθησε ἀνεπίσημο γεῦμα, τό ὁποῖο ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου παρέθεσε πρός τιμή τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλβανίας καί τῆς συνοδείας του.

Μετά τό γεῦμα, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἀναστάσιος καί ἡ συνοδεία του, συνοδευόμενοι ἀπό τό Χωρεπίσκοπο Μεσαορίας κ. Γρηγόριο, κατέλυσαν στό Ξενοδοχεῖο «ΧΙΛΤΟΝ ΠΑΡΚ».

Τό ἀπόγευμα, στίς 6.00, οἱ Μακαριώτατοι Ἀρχιεπίσκοποι Κύπρου καί Ἀλβανίας μετέβησαν στά Φυλακισμένα

Μνήματα, όπου εύρισκονται οί τάφοι τῶν ἀπαγχονισθέντων καί ἄλλων μαρτύρων τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ μας ἀγῶνα 1955-59 καί κατόπιν στόν Τύμβο Μακεδονίτισσας, ὅπου εἶναι οί τάφοι τῶν πεσόντων ἡρώων μας κατά τήν τουρκική εἰσβολή τοῦ 1974. Τόσο στά Φυλακισμένα Μνήματα, ὅσο καί στόν Τύμβο Μακεδονίτισσας, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος τέλεσε Τρισάγιο καί κατέθεσε στεφάνι. Καί στούς δύο χώρους ἔτυχε ξενάγησης καί περιγραφῆς τῶν γεγονότων, πού διαδραματίστηκαν κατά τή διάρκεια τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ μας ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ ἀγγλικοῦ ζυγοῦ, τό 1955-59, καί κατά τά γεγονότα τῆς τουρκικῆς εἰσβολῆς τοῦ 1974 ἀντίστοιχα.

* * *

Τό πρωί τῆς Παρασκευῆς 3ης Ὀκτωβρίου, στίς 9.00, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας καί ἡ συνοδεία του μετέβησαν, συνοδευόμενοι ἀπό τό Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου καί τούς Χωρεπισκόπους Νεαπόλεως καί Μεσαορίας, στό Προεδρικό Μέγαρο, ὅπου καί συναντήθηκαν μέ τόν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας κ. Δημήτρη Χριστόφια. Κατά τή συνάντηση ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἐνημέρωσε τόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας γιά τή σημερινή πορεία τοῦ ἐθνικοῦ μας προβλήματος. Ὁ Πρόεδρος, ἀφοῦ ἀνέλυσε τά δεδομένα πού ὑπάρχουν, ἀναφέρθηκε καί στό πλαίσιο λύσης, τό ὁποῖο συζητεῖται αὐτή τή στιγμή στό νέο κύκλο συνομιλιῶν. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος ἄκουσε μέ προσοχή τόν Πρόεδρο νά ἐκφράζει τήν ἔγνοιά του γιά τή σωτηρία τῆς Κύπρου καί τοῦ εὐχήθηκε σοφία καί δύναμη ἀπό τό Θεό γιά τή λήψη τῶν ὀρθῶν ἀποφάσεων. Τέλος, ὁ Μακαριώτατος πρόσφερε ὡς ἀναμνηστικό δῶρο στόν Πρόεδρο ἓνα ἀντίγραφο ἀσημένιου δοχείου Ἀγιασμοῦ καί



*Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας μεταξύ τῶν Ἀρχιεπισκόπων
Κύπρου καί Ἀλβανίας.*

βιβλία. Από τήν πλευρά του, ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας χαρακτήρισε τόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας ὡς φωτισμένο Ἱεράρχη καί τοῦ προσέφερε ἕνα σταυρωτό εἰδώλιο τῆς ἀρχαιότητος. Ὁ Πρόεδρος Χριστόφιας ξενάγησε τό Μακαριώτατο καί τή συνοδεία του στούς χώρους τοῦ Προεδρικοῦ καί παράλληλα τοῦ διηγήθηκε τόν τρόπο διαφυγῆς τοῦ Ἐθνάρχη Μακαρίου κατά τό πρωῒνό τῆς 15ης Ἰουλίου 1974.

Μετά τήν ὁλοκλήρωση τῆς ἐπίσκεψης στό Προεδρικό καί, ἀφοῦ ἔγιναν σύντομες δηλώσεις πρός τά Μ.Μ.Ε., οἱ Προκαθήμενοι μέ τή συνοδεία τους ἀναχώρησαν γιά τή Μονή Κύκκου.

Στίς 11.30 π.μ. οἱ δύο Προκαθήμενοι μέ τή συνοδεία τους ἔφθασαν στήν Ἱερά Βασιλική καί Σταυροπηγιακή Μονή Παναγίας τοῦ Κύκκου. Ἐκεῖ ἔγινε ἐπίσημη ὑποδοχή ἀπό τόν Πανιερώτατο Μητροπολίτη Κύκκου καί Τηλλυρίας κ. Νικηφόρο, τούς Πατέρες τῆς Μονῆς καί πλῆθος κόσμου. Παρών ἦταν καί ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Μόρφου κ. Νεόφυτος. Οἱ ὑψηλοί ἐπισκέπτες μετέβησαν στό Καθολικό τῆς Μονῆς, ὅπου ψάλληκε Δοξολογία καί ὁ Μακαριώτατος προσκύνησε τή θαυματουργό εἰκόνα τῆς Παναγίας Κυκκωτίσσης.

Ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Κύκκου καί Τηλλυρίας κ. Νικηφόρος, καλωσορίζοντας τό Μακαριώτατο, εἶπε τά ἑξῆς:

«Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Τιράνων καί πάσης Ἀλβανίας κ.κ. Ἀναστάσιε,

Ἡ παλαίφατη τοῦ Κύκκου ἱστορική Μονή, ἔδρα τῆς Μητροπόλεως Κύκκου καί Τηλλυρίας, καί ἡ μοναστική Ἀδελφότητά της σεμνύνονται σήμερα γιά τήν πατρική αὐτή ἐπίσκεψή σας, τήν ἐπίσκεψη τοῦ φωτισμένου οἰακοστροφου τῆς κατά Ἀλβανίαν Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας, τήν ἐπίσκεψη μιᾶς ζέουσας σέ θερμή συναι-

σθημάτων καί ιδεῶν προσωπικότητας, πού μέ ὀξύτατη πρισματική εὐαισθησία συνειδήσεως ζεῖ βαθέως τά προβλήματα τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου καί μέ τήν πυκνή σοφία καί τόν εὐκίνητο στοχασμό της μεταγγίζει σ' ὅλους μας τόν πυρετό μιᾶς ἔντιμης καί ἐπιβεβλημένης ἐγρήγορσης.

Ὡς εὐλογία Θεοῦ, Μακαριώτατε, δεχόμαστε τήν πρω-



Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας στή Μονή Παναγίας τοῦ Κύκκου.

θιεραρχική παρουσία σας ἐδῶ στή θεοφρούρητη τοῦ Κύκκου Μονή, πού ἰδρύθηκε κατὰ τά τέλη τοῦ ἐνδέκατου αἰῶνα ἀπό τόν Αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου Ἀλέξιο Κομνηνό καί τό μοναχό Ἡσαΐα καί πού προστατεύεται καί περιφρουρεῖται ἀπό τήν καλλιτεχνηθεῖσαν ἀπό τόν Ἀπόστολο Λουκᾶ σεπτή εἰκόνα τῆς Μεγαλόχαρης, τῆς Ἐλε-

ούσας τοῦ Κύκκου, ἡ χάρις τῆς ὁποίας ὡς ποταμός αἰέροος ἀρδεύει καί ζωογονεῖ τόν Ἀμπελῶνα τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας.

Εὐλογητός ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ὁδήγησε τά βήματά σας ἐδῶ στό θερμοκήπιο αὐτό τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως καί κοινωνικῆς δραστηριότητος, πού γιά ἐννέα καί πλέον συνεχεῖς αἰῶνες, πνευματικά, θρησκευτικά καί ἐθνικά τήν Κύπρο καταυγάζουσα, ἔπαλξη θρησκευτική, ἐθνική, κοινωνική, πολιτιστική καί φιλανθρωπική ἐπίφθορος ὑφίσταται.

Σήμερα ἡ Ἱερά Μονή Κύκκου, τό πάγκαλο αὐτό τῆς πατρώας εὐσέβειας ἀγλάϊσμα, χωρίς νά χάσει τήν ἱκμάδα τῆς ζωτικότητάς της καί τήν τόλμη τῶν πρωτοβουλιῶν της, προσπαθεῖ πάντοτε μέ ἄγρυπνο τό λύχνο τῆς συνειδησῆς της νά συλλαμβάνει τήν ὀρθόδοξη σκέψη στίς σύγχρονες διαστάσεις της καί νά ἀναπτύσσει τό ἔργο της σ' ὅλη τήν κλίμακα τοῦ Εὐαγγελίου, ὡς θεωρητικῆς καί πρακτικῆς ζωῆς.

Μακαριώτατε,

Ὑπηρετεῖτε ἐπαξίως τήν ἀκαδημαϊκή θεολογία, τή θεολογία δηλαδή τοῦ σπουδαστηρίου, τῆς ἑδρας καί τοῦ συγγράμματος, ἀλλά καί τή θεολογία, τήν ἐπέκεινα τῆς ἐπιστημολογικῆς μεθόδου καί τῶν εἰδικότητων ἐκτεινομένη, δηλαδή τήν εὐχαριστιακή, τήν κηρυγματική, τήν ποιμαντική καί κοινωνική θεολογία, ἡ ὁποία «συνθέτει σταυρικῶς τή συνάντηση τῆς ἀποκαλύψεως μέ τήν ἀγορά καί τόν δῆμο, τή συνάντηση τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ μέ τόν λόγο καί τή σάρκα τοῦ ἀνθρώπου, τήν ἐν ἀγάπῃ ἀναζήτηση τοῦ Θεοῦ μέ τό ἄγχος τοῦ κόσμου, μέ ἀποσκόπηση στή νίκη κατά τῆς φθορᾶς καί τοῦ θανάτου, στήν ἀνάσταση, στή μεταμόρφωση καί στή θέωση».

Μέ τήν ἰσχύν τοῦ πνεύματός σας, Μακαριώτατε, καί μέ τήν εὐγένεια τῆς ψυχῆς σας δίνετε ὑψηλό περιεχόμενο καί βαθύ νόημα στό ἀξίωμα, πού δίκαια κατέχετε, καί μέ τό

σπουδαῖο ἔργο σας καί τήν ἀληθινά μεγάλη προσωπικότητά σας νοσηματοδοτεῖτε καί λαμπρύνετε τόν Ἀρχιεπισκοπικό θρόνο τῆς Ἀλβανίας.

Μᾶς γοητεύετε καί μᾶς διδάσκετε μέ τό ἥθος καί τήν ποιότητα τῆς προσωπικότητάς σας, μέ τό ἀπαραμείωτο δυναμισμό τοῦ πνεύματός σας, μέ τόν ὑπέροχο θεολογικό λόγο σας, μέ τήν ἀριστοκρατική διανόησή σας καί τό διεισδυτικό βάθος τοῦ στοχασμοῦ σας, ἀλλά καί μέ τόν ἔνθεο ζήλο σας, τό ὑψηλό ἐκκλησιαστικό φρόνημά σας καί τήν εὐαγγελική ταπείνωση καί ἀφοσίωσή σας.

Μέ ἔνθεο ζήλο ἐργάζεσθε γιά τήν ἐν Χριστῷ αὖξηση καί ἐπάνθηση τῆς Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας, ἀλλά καί μέ τήν ὅλη δραστηριότητά σας αἰσθητοποιεῖτε τήν οἰκουμένη ἀποστολή τῆς Ὁρθοδοξίας, μή ἐπιτρέποντας στείρους ἐθνοφυλετισμούς, πού ἐξατμίζουν τήν Ἐκκλησία σέ καιρικές ἐπιλογές τοῦ ἔθνους.

Εἶσθε ὁ ἐμπνευσμένος προφηταπόστολος τῆς ἐνότητος τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί ὅλου τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου, ἀλλά καί ὁ ἀσίγαστος κήρυκας καί ἀκάματος ἐργάτης τῆς ἀγάπης καί τῆς εἰρήνης μεταξύ ἀπάντων τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων.

Ἀντί τοῦ συμβόλου τῆς ἔχθρας καί τῆς διαιρέσεως, ὑψώσατε τό σύμβολο τῆς ἀγάπης καί τῆς προσέγγισης, κατερρίψατε ὅλα τά τείχη τῆς μισαλλοδοξίας καί ὑπερασπισθήκατε τήν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, τόν ἄνθρωπο, ἀνεξάρτητα ἀπό τή φυλή καί τό θρήσκευμά του.

Ὅταν, Μακαριώτατε, ὀρισμένοι ἐπιχειροῦσαν νά χρησιμοποιήσουν τή θρησκεία στίς ἐθνοτικές συγκρούσεις τῶν Βαλκανίων, μία ἀπό τίς ἰσχυρότερες φωνές, πού ἀκούστηκαν, ἦταν ἡ δική σας. Δικό σας εἶναι τό ἀπόφθεγμα: «*Τό ἔλαιον τῆς θρησκείας δέν πρέπει νά χρησιμοποιηθεῖ ποτέ στήν ἀνάφλεξη συγκρούσεων, ἀλλά στήν καθησύχηση τῆς καρδιάς καί στή θεραπεία τραυμάτων*». Μετακενώσα-

τε, Μακαριώτατε, καί προσαρμόσατε τόν ἀτίμητο θησαυρό τῆς μακραίωνης πατερικῆς παραδόσεως στή νέα προβληματική τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου καί πρωτοστατεῖτε γιά μιὰ ὑπεύθυνη ὀρθόδοξη ἀπάντηση στά μεγάλα σύγχρονα προβλήματα τῆς ἀνθρωπότητας, ὅπως στό αἶτημα τό πανανθρώπινο γιά τή συμβολή τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν στήν κατοχύρωση τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καί τῆς μοναδικῆς ἱερότητας τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου, στό αἶτημα γιά τήν ἐπικράτηση τῶν χριστιανικῶν ἰδεωδῶν τῆς εἰρήνης, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀδελφосύνης μεταξύ τῶν ἀνθρώπων καί τῶν λαῶν, στό αἶτημα γιά τό σεβασμό καί τήν περιφρούρηση τῆς Θείας Δημιουργίας ἀπό τήν καταστροφική-ληστρική μανία τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου, καί γενικά στό αἶτημα γιά μιὰ συστηματική ὀρθόδοξη ἐρμηνεία τῆς σχέσεως τοῦ Θεοῦ μέ τόν σύγχρονο ἀνθρωπο καί τόν κόσμο.

Μακαριώτατε,

Θερμά σᾶς παρακαλοῦμε στίς Ἀρχιεπισκοπικές εὐχές σας νά μή λησμονεῖτε ποτέ καί τό χειμαζόμενο σήμερα μαρτυρικό λαό τῆς νήσου αὐτῆς τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα, πού γιά τριάντα τέσσερα τώρα χρόνια αἶρει τόν σταυρό τοῦ μαρτυρίου του, πού ἡ ἀνάλγητη καί ἀδυσώπητη ἀκαμψία τῶν ἀνόμων συμφερόντων τῶν μεγάλων τῆς γῆς ἐπέβαλαν στούς ὤμους του.

Πολλά καί εὐλογημένα τά ἔτη τῆς ζωῆς σας, Μακαριώτατε, καί τῆς Ἀρχιεπισκοπείας σας, εἰς δόξαν Χριστοῦ καί τῆς Ἀγίας Αὐτοῦ Ἐκκλησίας».

Ἀπαντώντας ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας ἀνέφερε τά ἀκόλουθα:

«Πανιερώτατε, προσφιλέστατε ἀδελφέ ἐν Κυρίῳ, Μητροπολίτα Κύκκου καί Τηλλυρίας καί Καθηγούμενε τῆς ἱστορικῆς Μονῆς Κύκκου, Κύριε Νικηφόρε,

Πανοσιολογιώτατοι, Όσιώτατοι, Άδελφοί τῆς εὐλογημένης αὐτῆς Ἱερᾶς Μονῆς,

«Αἶνει, ἡ ψυχὴ μου, τόν Κύριον· αἰνέσω Κύριον ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ Θεῷ μου, ἕως ὑπάρχω» (Ψαλμ. 145, 1-2).

Οἱ στίχοι αὐτοί τοῦ Ψαλμωδοῦ ἔρχονται αὐθόρμητα στήν καρδιά μου, ὅταν βρίσκομαι σέ ὀρθόδοξα μοναστήρια. Γνωρίζω πόση δύναμη ἀγάπης γιά τόν Θεό καί γιά τούς ἀνθρώπους, πόσες ἥρωϊκές ἀποφάσεις καί σκληροί ἀγῶνες ἀπαιτοῦνται, γιά νά ἀκολουθήσει ὁ μοναχός τόν Χριστό σέ μιά ζωή ὀλοκληρωτικῆς ἀφοσιώσεως.

Ἰδιαίτερα δοξολογοῦμε τόν Θεό ἀναλογιζόμενοι τήν ἐξαιρετική διαχρονικά συμβολή τῆς Ἱ. Μονῆς Κύκκου στήν καθόλου πορεία τῆς Κύπρου, τήν τεράστια προσφορά της σέ ὅλους τούς τομεῖς τῆς ἐκκλησιαστικῆς καί πολιτιστικῆς ζωῆς τῆς Μεγαλονήσου. Τελευταίως δέ γιά τίς εὐρύτερες πρωτοβουλίες πού ἔχει λάβει μέ ἐμπνευστή Ἑσᾶς, Πανιερώτατε (θά μοῦ ἐπιτρέψετε νά προσθέσω: καί προσφιλέστατε παλαιέ φοιτητή μου στό Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν), Κύριε Νικηφόρε, γιά τή μελέτη καί ἀντιμετώπιση κρίσιμων θεμάτων πού ἀπασχολοῦν τόν σύγχρονο κόσμο.

Πολλοί εἶναι ἐκεῖνοι πού μέσα στή μοναχική τους ἀφιέρωση ἔνοιωσαν καί τήν κλήση νά διακονήσουν, μέ ποικίλους τρόπους, σέ δύσκολα ἱεραποστολικά μέτωπα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα προβάλλει αὐτό τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, ὁ ὁποῖος ἀναφέρει στίς Διδαχές του: «Ἐπῆγα καί εἰς τό Ἅγιο Ὅρος καί ἔκλαψα διά τές ἁμαρτίες μου δεκαεπτά χρόνους... Ἐγώ, χριστιανοί μου, ἔφθαιρα τή ζωή μου εἰς τήν σπουδὴν σαράντα-πενήντα χρόνους». Σέ μιά ὅμως ὥρα τῆς ζωῆς του, βλέποντας τούς ἐξισλαμισμούς νά ἀπειλοῦν θανάσιμα τήν Ὁρθοδοξία, ἀποφάσισε νά ἀγωνισθεῖ γιά τόν ἄμεσο εὐαγγελισμό τοῦ λαοῦ.

Ἀλλά καί ὅσοι μένουν ἀποκλειστικά ἀφιερωμένοι στήν προσευχή καί τήν ἄσκηση, δέν παύουν νά δέονται ὑπέρ τῆς Ἐκκλησίας «τῆς ἀπό περάτων ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης». Τά ὀρθόδοξα μοναστήρια, ἔστω καί ἂν εἶναι συνδεδεμένα μέ ἕνα συγκεκριμένο τόπο, ζοῦν μέσα στόν ρυθμό τῆς λατρευτικῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας μας πού ἀγκαλιάζει μέ τή δέησή της ὅλους τούς πόνους τῆς χώρας τους, ἀλλά καί γενικότερα τῆς οἰκουμένης, μέ τόν βαθύ πόθο πού ἐκφράζει ἡ προσευχή τοῦ Κυρίου, «γενηθήτω τό θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καί ἐπί τῆς γῆς».

Ὅποιος ἀγωνίζεται νά ζήσει ἐν Χριστῷ - καί αὐτή εἶναι ἡ κεντρική ἐπιδίωξη κάθε μοναχοῦ-, κλείνει μέσα του τά πάντα. Ἀγκαλιάζει μέ τήν ἀγάπη του, τόν πόνο, μέ τήν προσευχή του, ὅλο τόν κόσμο. Ὅλα τοῦ προξενοῦν καλό, καί σέ ὅλους κάνει τό καλό.

Ὁ Ἅγιος Σιλουανός ὁ ἁγιορείτης, μέσα στή μοναξιά τῆς σκήτης του, ἔλεγε: «Ἄν μποροῦσα νά βοηθήσω κι ἕναν μόνο ἄνθρωπο νά σωθεῖ, θά εὐλογοῦσα τόν Θεό εἰς τούς αἰῶνας. Ἀλλ' ἐμένα ἡ καρδιά μου πάσχει γιά ὅλοκληρο τόν κόσμο. Προσεύχομαι καί χύνω δάκρυα γιά ὅλο τόν κόσμο. Γιά νά μετανοήσουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καί νά γνωρίσουν τόν Θεό. Νά ζήσουν μέ ἀγάπη καί νά χαροῦν τήν ἐλευθερία τοῦ Θεοῦ».

Ὁ Θεός νά μᾶς ἀξιώσει νά ζήσουμε κατὰ τό ὑπόδειγμα τῶν ἁγίων καί ὁσίων τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ ὅποιοι, ἀνακαλύπτοντας τήν ἀπροσπέλαστη ὁμορφιά τοῦ Ἠγαπημένου, τή μοναδικότητα τοῦ Λόγου, ἔβλεπαν τά πάντα σκύβαλα προκειμένου νά κερδίσουν καί νά διακονήσουν τόν Χριστό· ἔτοιμοι ἀκόμα καί γιά τίς πιό τολμηρές ἀποστολές στά πιό ἀκράϊα φυλάκια, γιά τούς πιό μεγάλους κινδύνους.

Εὐχομαι τό Ἅγιο Πνεῦμα νά φωτίζει καί νά καθοδηγεῖ καθημερινά τίς σκέψεις, τίς ἀποφάσεις καί τίς ἐνέργειές

Σας, Πανιερώτατε ἅγιε Ἀδελφέ· νά ἐξαγιαῖζει ὅλους τοὺς προσφιλεῖς ἀδελφούς τῆς Μονῆς καί νά σᾶς ἀξιῶνει, μέ ἐμπνευσμένες πρωτοβουλίες, νά παρηγορεῖτε καί ἐνισχύετε τόν λαό τοῦ Θεοῦ, νά συμπαρίστασθε γενναιόδωρα



Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας ἀσπάζεται τήν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ αἰοδύμου Ἀρχιεπισκόπου καί Ἐθνάρχου Μακαρίου Γ' φωτογραφία.

στὶς ἀνάγκες τῶν ἐμπεριστάτων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί, μέ τή ζωή Σας, μέ τόν λόγο καί μέ τή σιωπή Σας, νά ψάλλετε τόν ὕμνο τῆς ἀγάπης Του: «Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ὄσμημα καινόν, ὅτι θαυμαστά ἐποίησεν ὁ Κύριος» (Ψαλμ. 97,1)».

Ὁ Μητροπολίτης Κύκκου καί Τηλλυρίας ἀπένειμε στὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας τὸ χρυσὸ μετάλλιο τῆς Παναγίας τοῦ Κύκκου καί ἓνα ἀσημένιο εἰκόνισμα τῆς Θεοτόκου, ἐνῶ ὁ Μακαριώτατος προσέφερε ἐγκόλπιο καί κηροπήγια γιὰ τὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς καί βιβλία γιὰ τὴ Βιβλιοθήκη.

Μετά τὴν ἄνοδο στὸ Συνοδικὸ τῆς Μονῆς καί τὸ παραδοσιακὸ κέρασμα, ὁ Μακαριώτατος μετέβη στὸ Θρονὶ τῆς Παναγίας, ὅπου καί τέλεσε Τρισάγιο, καί στή συνέχεια κατέθεσε στεφάνι, στὸν τάφο τοῦ ἀοιδίου Ἀρχιεπισκόπου καί Ἐθνάρχῃ Μακαρίου Γ', πρώτου Προέδρου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

Ἀργὰ τὸ ἀπόγευμα ὁ Μακαριώτατος ἔφθασε, μέσω τῆς Κοιλάδας τῶν Κέδρων καί τῆς κοινότητος Παναγιᾶς στὴ Μονὴ Ἁγίου Νεοφύτου, στήν Πάφο.

Στὰ προπύλαια τῆς Μονῆς ὁ Μακαριώτατος ἔγινε δεκτός, στὶς 7.00μ.μ., ἀπὸ τὸν Καθηγούμενο, Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Χύτρων κ. Λεόντιο καί τοὺς Πατέρες τῆς Μονῆς. Μετά τὴν προσκύνηση τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ Ἁγίου Νεοφύτου, ἀκολούθησε Δοξολογία στὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς, πού εἶναι ἀφιερωμένο στήν Κοίμηση τῆς Θεοτόκου.

Στὸ τέλος τῆς Δοξολογίας, ὁ Θεοφιλέστατος Καθηγούμενος προσφώνησε τὸ Μακαριώτατο ὡς ἀκολουθῶς:

«Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Τιράνων, Δυρραχίου καί πάσης Ἀλβανίας κ.κ. Ἀναστάσιε,

Μέ τίς ψυχές φορτισμένες ἀπὸ ἔντονα συναισθήματα, τὰ μέλη τῆς μοναστικῆς μας ἀδελφότητος καί ἐγὼ προσωπικά σᾶς ὑποδεχόμαστε σήμερα στή Μονὴ τῆς Ἁγίας Ἐγκλείστρας, μαζί μέ τὴ σεπτὴ συνοδεία σας καί σᾶς ἀπευθύνουμε ἀνυπόκριτα καί μέ θερμὴ τὸ «ὡς εὖ παρέστητε».



*Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας στό καθολικό τῆς Μονῆς
Ἁγ. Νεοφύτου.*

Ἡ ἐπίσκεψή σας αὐτή πληροῖ τό μέτρον τῆς πνευματικῆς μας χαρᾶς καί οἱ καρδιές μας ἀγάλλονται ἐν Κυρίῳ γιατί στό πρόσωπό σας ὑποδεχόμαστε ὄχι μόνο ἓνα ἰδεολόγο ἀγωνιστή τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς πίστεως, ἀλλά καί τόν καταξιωμένο πρωθιεράρχη καί προκαθήμενο μιᾶς μαρτυρικῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας.

Ἡ δική μου καρδιά, ταυτόχρονα, καθώς καί ἐκείνη τοῦ ἐκ τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς μας Ἀρχιμ. Ἀλεξίου, σκιρτοῦν ἀπό συγκίνηση γιατί ἡ παρουσία σας ἐδῶ ἀνακαλεῖ στή μνήμη μας τίς γόνιμες καί καρποφόρες μέρες τῆς φοιτητικῆς μας ζωῆς. Τότε πού σεῖς, Μακαριώτατε, ὡς Καθηγητής τῆς Ἱστορίας τῶν Θρησκευμάτων στή Θεολογική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, μᾶς μεταγγίζατε τίς ἱεραποστολικές σας ἐμπειρίες καί μᾶς μυοῦσατε στή γνώση ἄλλων θρησκειῶν. Μᾶς διδάξατε ποιά πρέπει νά εἶναι ἡ στάση μας, ὡς χριστιανῶν, ἀπέναντι στούς ἀδελφούς μας, οἱ ὅποιοι «οὐκ εἰσιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης», δηλαδή τῆς χριστιανικῆς, καί πῶς πρέπει νά τοὺς προσεγγίζουμε γιά νά τοὺς μεταφέρουμε τό χριστιανικό μήνυμα.

Σᾶς παρακολουθοῦσαμε ἀργότερα, ὡς Προκαθήμενο τῆς ἀνασυσταθείσης Ἀλβανικῆς Ἐκκλησίας, νά ἀξιοποιεῖτε τίς διαθρησκευτικές καί ἱεραποστολικές σας γνώσεις καί ἐμπειρίες καί νά μετουσιώνετε χωρίς διακρίσεις σέ ἔργα ἀγάπης ὅλα ἐκεῖνα πού μᾶς διδάξατε. Νοιώθαμε πραγματικά περήφανοι βλέποντας τόν σεβαστό μας Καθηγητή νά εἰσάγει καί νά ἐφαρμόζει μεγαλόπνοα προγράμματα καί νά ἀνασυγκροτεῖ ἐκ θεμελίων τήν Ἐκκλησία, πού ἡ Σοφία καί ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐμπιστεύθηκε.

Γιά ὅλα αὐτά θεωροῦμε τή σημερινή ἐπίσκεψή σας ἐξαιρετικά τιμητική καί εὐλογία γιά τή Μονή μας, γι' αὐτό καί θερμά σᾶς εὐχαριστοῦμε.

Ἡ Μονή αὐτή, Μακαριώτατε, ὀφείλει τήν ὕπαρξή της

στην Πρόνοια τοῦ Θεοῦ καί σ' ἓνα ἐκλεκτό καί καταξιωμένο τέκνο τῆς νήσου μας, τόν Ἅγιο Νεόφυτο τόν Ἐγκλειστο. Γόνος πολύτεκνης καί φτωχῆς ἀλλά εὐσεβοῦς οἰκογένειας, ὁ Ἅγιος Νεόφυτος, ἔζησε κατά τό δωδέκατο καί τίς ἀρχές τοῦ δέκατου τρίτου αἰῶνα. Ἀπό πολύ νωρίς συνέλαβε τό πραγματικό νόημα τῆς ζωῆς καί κατόρθωσε μέ αὐστηρή ἀσκήση νά ἀναδειχτεῖ σέ μιά κατεξοχήν ἀντιπροσωπευτική μορφή τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς ἀγιότηας. Στήν ἡλικία τῶν δεκαοκτώ χρόνων ἐγκαταλείπει τό πατρικό του σπίτι καί ἐγκαταβιώνει στήν Ἱερά Μονή τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Χρυσοστόμου, βόρεια τῆς Λευκωσίας, πού σήμερα, δυστυχῶς, βεβηλώνεται ἀπό τοὺς Τούρκους κατακτητές. Ἐκεῖ παραμένει πέντε χρόνια καί ἀσκεῖται στόν πνευματικό ἀγῶνα κατά τῶν ψυχοκτόνων παθῶν καί στήν κατάκτηση τῶν μοναχικῶν ἀρετῶν, ἐνῶ παράλληλα μανθάνει τά πρῶτα γράμματα καί ἐντρυφᾷ στή μελέτη τῶν θείων Γραφῶν. Στή συνέχεια, μέ εὐλογία τοῦ Γέροντά του, ἐγκαταλείπει τή Μονή καί ἐπισκέπτεται τήν Ἱερουσαλήμ καί ὅλα τά Θεοβάδιστα μέρη τῆς Παλαιστίνης. Σκοπός του ἡ ἀναζήτηση αὐστηροῦ πνευματικοῦ πατέρα, πού θά τόν βοηθοῦσε στήν πνευματική καί ἠθική του κατάρτιση, μέσω τῆς ἀσκήσεως στήν ὑπακοή καί στήν ταπείνωση. Ἐπειδή, ὅμως, δέν βρῆκε αὐτό πού ἐπιζητοῦσε, ἀναγκάζεται νά ἐπιστρέψει στήν Κύπρο γιά νά καταλήξει τελικά στό μέρος αὐτό, ὅπου, μέσα στόν ἀπέναντι βράχο, λαξεύει τό ἀσκητήριό του, τή γνωστή Ἐγκλείστρα, πού ἀποτελεῖ καί τόν ἀρχικό πυρῆνα τῆς Μονῆς μας. Μέ φροντίδα τοῦ ἴδιου τοῦ Ἁγίου, ἡ Ἐγκλείστρα ἀγιογραφεῖται ἀπό τόν ταλαντοῦχο ἀγιογράφο Θεόδωρο Ἀψευδῆ μέ ἐξαιρετικῆς τέχνης τοιχογραφίες, πού οἱ περισσότερες διασώθηκαν μέχρι σήμερα. Μέσα σ' αὐτή, μόνος γιά ἔντεκα ὁλόκληρα χρόνια καί στή συνέχεια, μέ τή συνοδεία μοναστικῆς ἀδελφότηας, ἔζησε τό μεγαλύτερο μέρος τῆς θεοφιλοῦς ζωῆς του μέ αὐστηρή νηστεία, μέ

όλονύκτιες άγρυπνίες καί μέ άδιάλειπτες θερμές προσευχές πρός τόν έν Τριάδι Θεό καί τήν Ύπεραγία Θεοτόκο. Κοιμήθηκε γύρω στά 1219 καί τάφηκε άπό τούς μοναχούς του σέ τάφο, πού ό ίδιος έτοίμασε καί πού θά έχουμε τήν εύκαιρία νά δοϋμε σέ λίγο.

Άργότερα, κατά τόν 15ο αιώνα, κτίστηκε ό ναός αϋτός, πού είναι αφιερωμένος στην Κοίμηση τής Ύπεραγίας Θεοτόκου. Διασώζονται καί έδω σπουδαίας τεχνοτροπίας τοιχογραφίες, καθώς και φορητές εικόνες, πού χρονολογούνται στά μέσα τοϋ 16ου αιώνα. Έδω φυλάσσονται άκόμη, ως πολύτιμος θησαυρός, τά τίμια λείψανα τοϋ Άγίου μας, πού βρέθηκαν στόν τάφο του στην Έγκλείστρα γύρω στά 1750 καί μετακομίστηκαν μέ τιμές στόν ιερό χϋρο, όπου βρισκόμαστε. Γύρω άπό τό ναό κτίστηκαν κατά καιρούς τά κελιά τϋν μοναχϋν καί έτσι ή μοναστική ζωή τής Έγκλείστρας μετακινείται ύστερα άπό τρεις καί πλέον αιϋνες στό μέρος τοϋτο.

Τό 1570 ή Κύπρος κυριεύθηκε άπό τούς Τούρκους, οι όποιοι τήν λεηλάτησαν συστηματικά. Άπό τήν μανία τους δέν γλίτωσαν οϋτε τά μοναστήρια, μεταξύ τϋν όποιϋν καί ή Μονή μας. Τό 1585, μέ έντολή τοϋ Σουλτάνου Μουράτ, πωλήθηκαν πολλά μοναστήρια, μεταξύ τϋν όποιϋν καί ή Μονή τής Έγκλείστρας καί οι μοναχοί τότε αναγκάστηκαν νά τήν εγκαταλείψουν. Τήν αναγέννησή της πέτυχε μετά άπό λίγα χρόνια ό ιερομόναχος Λεόντιος, ό όποιος συγκέντρωσε καί πάλιν τούς μοναχούς. Τό 1611 ζήτησε άπό τόν Άρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο τήν ανακήρυξη τής Μονής σέ Σταυροπηγιακή, πράγμα πού ό Άρχιεπίσκοπος έπραξε μέ τή σύμφωνη γνώμη τοϋ τότε Έπισκόπου Πάφου. Τό 1631, ό ήγούμενος Λεόντιος για νά κατοχυρώσει πλήρως τήν ανεξαρτησία τής Μονής ζήτησε άπό τόν Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλο τόν Λούκαρι νά επικυρώσει τό Σταυροπήγιό της. Πράγματι ό

μεγάλος αυτός Ίεράρχης εξέδωσε Πατριαρχικό Σιγίλλιο, μέ τό όποίο ανακήρυσσε τήν Μονή Ἀγίου Νεοφύτου Σταυροπηγιακή. Τό Σιγίλλιο προσυπέγραψαν τά μέλη τῆς Πατριαρχικῆς Συνόδου, καθώς καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Χριστόδουλος.

Ὁ Ἅγιος Νεόφυτος, Μακαριώτατε, ἄν καί ἀναλφάβητος μέχρι τά 18 του χρόνια καί στή συνέχεια αὐτοδίδακτος, καταξιώθηκε καί ὡς ἕνας ἀπό τούς διαπρεπέστερους ἐκκλησιαστικούς συγγραφεῖς καί λογίους τοῦ 12ου αἰῶνα στόν Ἑλληνικό χῶρο. Σημαντικό μέρος τοῦ συγγραφικοῦ του ἔργου διασώζεται μέχρι σήμερα σέ μουσεῖα καί βιβλιοθήκες τῆς Ἑλλάδος καί ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν. Ἡ Μονή μας ἔχει ἀναλάβει κατά τά τελευταῖα χρόνια πρωτοβουλία γιά ἔκδοση ὅσων συγγραμμάτων διασώθηκαν καί εἴμαστε εὐτυχεῖς πού πρόσφατα ἔχουμε ὁλοκληρώσει τό ἔργο σέ πέντε καλαίσθητους τόμους. Μέσα ἀπό τά συγγράμματά του, ἐκτός ἀπό τήν πνευματική τροφή, πού προσφέρει στούς συμπατριῶτες του, ὁ Ἅγιος μᾶς διασώζει καί σημαντικές ἱστορικές μαρτυρίες γιά τήν ἐποχή του, πού εἶναι ἐποχή μεγάλων δοκιμασιῶν γιά τήν Κύπρο. Παράλληλα ὁ Ἐγκλειστος ἀσκητής ἐρμηνεύει θεολογικά τίς δοκιμασίες αὐτές καί δίνει στό λαό μηνύματα πνευματικῆς ἀντίστασης καί ἐγρήγορσης γιά ὑπέρβασή τους.

Ὅπως εἶναι γνωστό, ὁ λαός μας περνᾷ καί στίς μέρες μας μιά μεγάλη δοκιμασία μέ τή στρατιωτική κατοχή μεγάλου τμήματος τῆς πατρίδας μας ἀπό τούς Τούρκους εἰσβολεῖς.

Ἡ μελέτη τῶν ἔργων τοῦ Ἀγίου Νεοφύτου εὐελπιστοῦμε, ὅτι θά συμβάλει θετικά στήν ἀντιμετώπιση τῆς δοκιμασίας αὐτῆς. Πιστεύουμε δέ, πῶς, μέ τίς πρεσβεῖες του καί τίς πρεσβεῖες ὅλων τῶν ἁγίων μας καί μέ τίς δικές σας θεοπειθεῖς προσευχές, ἡ ἐλευθερία καί ἡ δικαιοσύνη

σύντομα θά αποκατασταθοῦν στή μαρτυρική αὐτή μεγα-
λόνησο.

Τελειώνοντας, Μακαριώτατε, ἐπιτρέψατέ μου μέ τήν
εὐκαιρία τῆς σημερινῆς σας ἐπίσκεψης, νά ἐκζητήσω τίς
ἀρχιερατικές σας εὐλογίες, καθώς καί ἐκεῖνες τῶν Σεβα-
σμιωτάτων Μητροπολιτῶν πού σᾶς συνοδεύουν, γιά
πνευματική πρόοδο τῆς ἀδελφότητος τῆς Μονῆς μας καί
ὅλων τῶν ἐγκαταβιούντων σ' αὐτήν. Ἐκ μέρους των δέ
σᾶς ἐκφράζω καί πάλι τή χαρά καί τή βαθύτατή μας συγ-
κίνηση γιά τήν ἐπίσκεψή σας αὐτή καί σᾶς ἀπευθύνω καί
πάλιν τό «Καλῶς ἦλθατε». Εἰς ἔνδειξη τῆς εὐγνωμοσύνης
μας καί εἰς ἀνάμνηση τῆς ἡμέρας αὐτῆς παρακαλῶ δε-
χθεῖτε τό δῶρο αὐτό τῆς ἀγάπης μας».

Στή συνέχεια ἀντιφώνησε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπί-
σκοπος Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος ὡς ἑξῆς:

«Θεοφιλέστατε καί λίαν ἀγαπητέ ἀδελφέ ἐν Κυρίῳ Χω-
ρεπίσκοπε Χύτρων καί Ἡγούμενε τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου
Νεοφύτου κύριε Λεόντιε,

Πανοσιολογιώτατοι, Ὁσιώτατοι, Ἀδελφοί τῆς εὐλογη-
μένης αὐτῆς Ἱερᾶς Μονῆς,

«Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ἄσμα καινόν, ἡ αἵνεσις αὐτοῦ ἐν
ἐκκλησίᾳ ὁσίων» (Ψαλμ. 149, 1).

Σέ ὅλη τή διάρκεια τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας μας οἱ μο-
ναστικές ἀδελφότητες παραμένουν κέντρα ἀνανεώσεως
καί πνευματικῆς δυνάμεως γιά ὁλόκληρη τήν Ὁρθοδοξία.

Καθώς μάλιστα ἐπιταχύνεται ἡ καταναλωτική ὑστε-
ρία, ἡ ἀσκητική παράδοση τῆς Ὁρθοδοξίας μας θά ἀπο-
τελεῖ πολύτιμο ἀντίβαρο, καλλιεργώντας τήν αὐτοσυγ-
κράτηση καί τήν ἐγκράτεια. Τό ὀρθόδοξο ἀσκητικό φρό-
νημα πού χαίρεται τήν ἐλευθερία ἀπό τή δουλεία στήν
ἐγωπάθεια, στό χρήμα, στήν ἡδονή, στήν ἐξουσία, ἐκφρα-
ζόμενο μέ παραδοσιακές, ἀλλά καί μέ νέες μορφές στή με-

ταβαλλόμενη σύνθετη κοινωνία, θά συνεχίσει νά αποτελεί μία ιδιαίτερη ἐκκλησιαστική καί κοινωνική προσφορά. Συνυφασμένη μέ ἀνιδιοτελή ἀγάπη ή χαρούμενη αὐταπάρνηση - καθώς ἐκφράζει τή μυστική βίωση τῆς κενώσεως καί τῆς ὑπακοῆς στό θέλημα τοῦ Θεοῦ μέχρι σταυροῦ - θά πρέπει νά παραμείνει κεντρικό χαρακτηριστικό τῆς ὀρθοδόξου ταυτότητός μας.

Ἡ βαθιὰ συναίσθηση προτεραιότητας «τοῦ βίου» καί ὄχι «τοῦ λόγου», διαποτίζει τή μοναχική παράδοση. «Βίος ἄνευ λόγου μᾶλλον ὠφελεῖν πέφυκεν, ἢ λόγος ἄνευ βίου. Ὁ μέν γάρ, καί σιγῶν ὠφελεῖ· ὁ δέ καί βοῶν ἐνοχλεῖ», τονίζει ὁ ἅγιος Νεῖλος (+430). Εἶναι, ὅμως, σαφές, ὅτι τό ἰδανικό δέν βρίσκεται στήν κρίση, στήν προτίμηση μεταξύ τῶν δύο, ἀλλά στόν συνδυασμό, στή σύζευξη. Καί καταλήγει: «Εἰ δέ καί λόγος καί βίος συνδράμοι, ἐν φιλοσοφίας ἀπάσης ἀποτελοῦσιν ἄγαλμα».

Ἀποκεκομμένος ὁ μοναχός ἀπό τόν κόσμο, εἶναι βαθύτατα συνδεδεμένος μέ ὅλο τόν πόνο καί τόν ἀγῶνα τῆς Ἐκκλησίας, μέ τή μέριμνά της γιά τήν σωτηρία τῶν ψυχῶν. «Μοναχός ἐστίν ὁ πάντων χωρισθείς καί πᾶσιν συνηρμοσμένος», διαβάζουμε στή Φιλοκαλία, στόν «Περί προσευχῆς» λόγο τοῦ Ἀγίου Νείλου.

Χαιρόμεθα ἰδιαιτέρως γιά τήν πολυχρόνια ἀκτινοβολία τῆς ὀρθοδόξου αὐτῆς Μονῆς. Καί ἐκ βαθέων θέλουμε νά εὐχηθοῦμε, ὁ Θεός, πού μέ ὅλη τή δύναμη τῆς ψυχῆς σας ἀγαπήσατε, νά σᾶς στηρίζει στούς πνευματικούς σας ἀγῶνες, νά χαρίζει ἐκατονταπλασίονα καρπό στούς κόπους σας καί νά σᾶς ἐξαγιάζει. Τό δέ ψαλμικό, «Αἶνει ή ψυχή μου τόν Κύριον, αἰνέσω Κύριον ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω», νά γεμίζει καθημερινά τήν ὕπαρξή μας».

Μετά τήν προσφώνηση καί τήν ἀντιφώνηση ἀκολούθησε ή ἀνταλλαγή δώρων καί ή παραδοσιακή φιλοξενία ἀπό

τούς Πατέρες. Ὁ Χωρεπίσκοπος Χύτρων προσέφερε στὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας ἐγκόλπιο καὶ ἀρχιερατικὸ μανδύα, στὸν ὁποῖο ἀναγράφεται ἡ ἐντολὴ τοῦ Κυρίου μετὰ τὴν Ἀνάστασή Του: «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη» (Ματθ. 28,19). Πρόκειται γιὰ μία ἐντολὴ τοῦ Κυρίου πού, ἀναμφίβολα, σφράγισε τὴν ἱεραποστολικὴ πορεία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀλβανίας ἀπὸ τὰ φοιτητικὰ του χρόνια.

Ἡ ἐπίσκεψη ὁλοκληρώθηκε μὲ προσκύνημα στό ναό τῆς Ἐγκλείστρας τοῦ Ἀγίου καὶ ξενάγηση ἀπὸ τό Θεοφιλέστατο Καθηγούμενο στὰ διάφορα μέρη τοῦ Ἀσκητηρίου.

Στὴ συνέχεια ὁ Καθηγούμενος Χωρεπίσκοπος Χύτρων παρέθεσε δεῖπνο πρὸς τιμὴ τοῦ Μακαριωτάτου στό Ξενοδοχεῖο «Ἅγιος Γεώργιος», ὅπου καὶ ὁ ὑψηλὸς ἐπισκέπτης κατέλυσε μὲ τὴ συνοδεία του.

(Συνεχίζεται)

Χωρεπίσκοπος Μεσαορίας ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ